

нили, т. е, отдали ся на наукъ, просвѣтили ся и изучили силъ-тѣ на всичко нѣщо кое за что е, та съ това достигнали до тамъ, що-то да покорять и естество-то да имъ слугува, а тѣ да рахатувать. Така тѣ всичкы сега заповѣдаты на огъня, водъ-тѣ и желѣзо-то да работять за тѣхъ, а тѣ съ цигаркж-тѣ въ уста само да измышлявать съ каквы още по-новы и по-новы работы да ни обелюсвать и съ това да ны накарвать да работимъ за тѣхъ и денѣ и нощѣ, и въ дѣлникъ и въ праздникъ, та да събирамы и да имъ проваждамы сухо злато за да наплащамы тѣхны-ты работы. Не смы ли въ това отношеніе тѣхны слугы или робіе! а защо? защо-то смы остали прости, прости и не врѣдни нито еднъ нгль да можемъ да си направимъ! А всичко това е за наказаніе намъ, защо-то прѣстѣпихмы горнж-тѣ най-главнж Божіж заповѣдъ, та ся не учихмы и не щемъ да ся учимъ.

Всичко това у насъ и съ насъ така е было, така е, па и така ще и да бжде, въ дайте, доклѣ е врѣмя, да ся погryжимъ за дѣтца-та си, та да не остоятъ божемъ тын така. Дайте да нарядимъ по-добрѣ наши-ты училища, какво-то да могътъ тѣ чрѣзь разумны наставленія и поученія да приготвятъ наши-ты чяда да бждътъ добронравны и свѣстны хора, кои-то да умѣжътъ разумно да употрѣблявать свои-ты знанія, та да могътъ сами да си набавять всичкы нужды потрѣбы прѣзь живота. А за да бжде това нѣе трѣбва прѣвъ и прѣвъ да отварямы и дръжимъ наши-ты училища съ разлогъ, съ цѣль, съ намѣреніе да могътъ тѣ да ны ползывать въ живота, въ работж-тѣ, въ занятіе-то и въ тръговіж-тѣ, съ еднъ рѣчь: въ номинѣка ни. Заради това, кога отварямы училище, прѣвъ да прѣмыслимъ на всичко това, па за какво-то искамы да приготвимъ чяда-та си, таково и училище да отварямы. Вода-та е всякога полезна, ала кога ся доведе да кара десятиж витла водениж, тога тя быва още по-полезна. Това сжще-то е было и може да бжде по-добрѣ и съ наши-ты училища. За да быхж могли тѣ да ни отговарять на народны-ты потрѣбы, трѣбва да пазимъ на това:

1) Въ училище-то трѣбва да ся пазн строго на естественъ рядъ; т. е. да ся начинна всяко нѣчто спорядъ силъ-тѣ на ученицы-ты и поелѣ постыпенно да ся поддвигать на по-голѣмо знаніе, а не да ся кара „едно за кракъ друго за главъ“. Всяко присилваніе и всякой скокъ е извѣтъ силъ-тѣ